

Buletin informativ ANB: nout i legislative i alte tiri relevante

01.10.2013 - 31.10.2013

Nr. 51

În perioada 1 –31 octombrie 2013, echipa IDIS "Viitorul"/ ANB a continuat s monitorizeze implementarea propunerilor incluse în Agenda Na ional de Business. Acest buletin este structurat în dou sec iuni: prima con ine monitorizarea modific rilor legislative i a nout ilor privind implementarea priorit ilor stabilite în Agenda Na ional de Business 2012-2013, iar cea de-a doua con ine alte nout i de interes pentru mediul de afaceri.

Sumar:

I. Nout i relevante pentru implementarea Agendei Na ionale de Business 2012-2013:

- 1.1 [Mediul de afaceri consider c Politica Bugetar-Fiscal i vamal 2014 nu corespunde a tept rilor businessului](#)
- 1.2 [Raport: Prevederile politicii bugetar-fiscale i vamale pentru anul 2014 nu prev d simplificarea activit Ților economice](#)
- 1.3 [Serviciul Fiscal va oferi cet Țenilor declaraȚii pe venit precompletate](#)
- 1.4 [Oamenii de afaceri, departe de a fi auziȚi de Ministerul FinanȚelor. Politica fiscal se în spre te](#)
- 1.5 [Moldova a urcat 8 trepte în raportul B nciilor Mondiale privind mediul de afaceri i surclaseaz Rusia](#)

1.6 [Ministrul Economiei a prezentat Guvernului un raport privind implementarea Foii de parcurs în vederea elimin rii constrângerilor critice în calea mediului de afaceri](#)

1.7 [Serviciul Vamal a elaborat un proiectul Hot rrii Guvernului "cu privire la v muirea electronic a m rfurilor la export".](#)

1.8 [Serviciul Vamal a elaborat un proiect pentru aprobareaRegulamentului cu privire la procedura v muirii electronice a m rfurilor la import.](#)

1.9 [Valeriu Laz r: Acum e nevoie de o responsabilizare la scar na ional în implementarea deciziilor de îmbun t ire a mediului de afaceri](#)

1.10 [Ministerul Finan elor a perfectat proiectul de lege pentru modificarea i completarea unor acte legislative în partea ce ine de realizarea politicii fiscale i vamale pentru anul 2014](#)

1.11 [Emisiunea Spatiu Public la Radio Moldova, cu participarea Dlui Ion Prisacaru, Seful Inspectoratului Fiscal Principal de Stat.](#)

II. Alte nout Ți de interes pentru mediul de afaceri

- 2.1 [Datoria extern total a crescut cu 15,49 milioane de dolari](#)
- 2.2 [Banca Mondial i FMI vor evalua sectorul financiar al Moldovei](#)
- 2.3 [Banca Mondial prognozeaz o cre tere economic de 5,5% pentru Moldova în 2013](#)
- 2.4 [Ministerul Economiei constat o majorare de 1,5 ori a investiȚiilor str ine directe în economia Moldovei](#)
- 2.5 [ProducȚia industrial în Moldova a crescut cu 6,3%](#)
- 2.6 [În Moldova rata medie a dobânzii la credite a atins minimul istoric](#)
- 2.7 [Agricultura, motorul cre terii economice. Recolta de grâu a sporit de dou ori iar cea de porumb de 3,3 ori](#)

tiri detaliate:

„Economie fără monopoluri, libertate fără privilegii”

I. Nout și relevante pentru implementarea Agendei Naționale de Business 2012-2013:

1.1 Mediul de afaceri consideră că Politica Bugetar-Fiscală vamală 2014 nu corespunde așteptărilor businessului

Politica bugetar fiscală vamală pentru 2014 și procesul de consultare publică pe marginea sa sunt departe de a fi corespunzătoare așteptărilor mediului de afaceri, din mai multe considerente. Acestea au fost discutate în cadrul conferinței de presă susținute de membrii Agendei Naționale de Business, marți, 29 octombrie. Conferința a avut loc în contextul în care Ministerul Finanțelor a perfectat proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative privind realizarea politicii fiscale vamale pentru anul 2014. Experții Agendei Naționale de Business (ANB), Ion Tornea și Tatiana Grinic au participat la procesul de consultări publice pe marginea acestui subiect, publicând un raport de intervenție pe marginea politicii bugetar-fiscale vamale pentru 2014. Raportul poate fi accesat aici:

<http://business.viitorul.org/press/raport-prevederile-politicii-bugetar-fiscale-i-vamale-pentru-anul-2014-nu-preved-simplificarea-activitatilor-economice-322.html>

O parte din propunerile au fost preluate de către Ministerul Finanțelor de la Agenda Națională de Business, a constatat expertul IDIS/ANB, Ion Tornea. Printre soluțiile propuse de ANB și acceptate de autorii proiectului putem remarca: Cheltuielile suportate de către angajatori pentru asigurarea angajaților cu hrană, transport și studii profesionale, conform criteriilor stabilite ulterior în Hotărârea Guvernului, nu vor fi considerate facilități la impozitarea veniturilor, de la acestea nu se vor calcula contribuțiile de asigurare socială și medicale, acestea nu vor fi impozitate cu TVA (conform art. 99 al CF);

A fost eliminată, conform solicitărilor noastre, propunerea inițială a MF de a exclude alineatul 5 din art. 234 al CF, conform căreia persoanele care au calculat greșit impozitul și/sau taxa, dacă acest fapt nu a fost depistat în cadrul controlului fiscal anterior, la efectuarea repetată a controlului fiscal, sunt absolvite de aplicarea amenzilor și penalităților pentru încălcările fiscale depistate aferente perioadelor supuse controlului repetat;

Au fost introduse amendamente la Codul fiscal și Codul vamal referitoare la necesitatea elaborării analizei impactului de reglementare pentru toate actele normative ce reglementează activitatea de întreprindător. Totodată, nu au fost acceptate un număr de propuneri, care în opinia noastră ar veni în întâmpinarea realizării scopurilor propuse de politica bugetar-fiscală vamală pentru 2014 de: „simplificare a administrării fiscale vamale”, „relaxare a agenților economici în aspect de desfășurare a activității economice”, diminuare a proporțiilor de evaziune fiscală vamală și eficientizare a utilizării resurselor financiare publice”, precum și de crearea unui climat de afaceri favorabil și stimulator, așa cum își dorește întreaga comunitate de afaceri, este de părere Tatiana Grinic, membru ANB, reprezentant ACAP.

Mai multe detalii sunt reflectate în nota de poziție a ANB, anexată. „Această politică fiscală nu trece prin Ghilotin. Guvernul, în special Ministerul Finanțelor, încalcă legislația care spune că orice act normativ cu impact regulatoriu trebuie să treacă prin acest grup de lucru. Totodată, persistă lipsa de coerență și conservarea Guvernului în domeniul agrar (TVA la producția agricolă și zahăr)”, a precizat Alexandru Slusari, membru ANB, președintele Uniunii Asociațiilor Producătorilor Agricoli.

Prezent la eveniment, Valeriu Cosarciuc, președintele Federației Fermierilor, a precizat că „este necesar permiterea înregistrării TVA în condiții egale pentru toți, iar profitul reinvestit să nu fie taxat în cazul IMM, așa se întâmplă și în alte țări, cum ar fi, de exemplu, Estonia”. „Mediul de afaceri nu intenționează să se eschiveze de la plata impozitelor. Toți sunt gata să

pl teasc . Dar aceste impozite trebuie s fie bine gândite”, a explicat Raisa Bejan, membru ANB, Director executiv al Uniunii Produc torilor de Zah r.

Agenda Na ional de Business reprezint o platform comun a peste 30 dintre cele mai reprezentative asocia ii de business i camere de comer i industrie (CCI) din Moldova, reunite în cadrul re elei cu scopul de a influen a politicile i practicile autorit ilor publice din domeniul reglement rii activit ii de afaceri. Scopul acestor eforturi este edificarea unui mediu de afaceri echitabil i competitiv, care s stimuleze dezvoltarea afacerilor din Republica Moldova. ANB a fost lansat în noiembrie 2008 de IDIS „Viitorul”.

1.2 Raport: Prevederile politicii bugetar-fiscale i vamale pentru anul 2014 nu prev d simplificarea activit Ților economice

Expertul IDIS ”Viitorul”, Ion Tornea i Tatiana Grinic, membru al Agendei Na ional de Business, au elaborat *Raportul de interven ie pe marginea politicii bugetar-fiscale i vamale pentru 2014*. Raportul a fost elaborat în contextul lans rii de c tre autorit ile publice a consult rilor publice pe marginea proiectului Hot rârii de Guvern „Cu privire la aprobarea proiectului de lege privind modificarea i completarea unor acte legislative ce ine de realizarea politicii bugetar-fiscale i vamale pentru anul 2014”. Astfel, autorii au venit cu anumite opinii i comentarii pe marginea reperelor de baz ale modific rilor i complet rilor propuse la politica bugetar-fiscal i vamal pentru anul 2014 care au un impact poten Țial major asupra calit ii mediului de afaceri. Potrivit autorilor, politica bugetar-fiscal i vamal pentru anul 2014 în redac ia propus , în linii Generale, este „rupt ” de obiectivele sale propuse de „simplificarea administr rii fiscale i vamale, relaxarea agen ilor economici în aspect de desf urare a activit ii economice, diminuarea propor iilor de evaziune fiscal i vamal i eficientizarea utiliz rii resurselor financiare publice”. Modific rile i complet rile propuse sunt în marea majoritate în spiritul politicilor „punitive”, bazate pe sanc ionarea i penalizarea agen ilor economici. Ace tia recomand ca prevederile i modific rile propuse la politica

bugetar-fiscal i vamal pentru anul 2014 s fie aduse în concordan cu alte documente de politici ale statului, în special cu prevederile capitolului respectiv al Programului de activitate al Guvernului, iar prevederile referitoare la politica vamal trebuie s fie prezentate separat de cele referitoare la politica bugetar-fiscal .

1.3 Serviciul Fiscal va oferi cet Țenilor declaraȚii pe venit precompletate

Inspectoratul Fiscal Principal de Stat (IFPS) intenȚioneaz s elaboreze i s implementeze un mecanism de informare a persoanelor fizice despre veniturile acumulate pe parcursul anului fiscal i s le expedieze declaraȚii pe venit precompletate. Propunerea a fost prezentat de eful IFPS, Ion Pris caru, în cadrul unei ședinȚe de lucru, în cadrul c reea a men ionat importan a redefinirii rela Ției între cet ean i administra ia public , respectiv între contribuabili i administra ia fiscal , în sensul facilit rii accesului acestora la serviciile i informa iile publice, prin intermediul tehnologiei informa Ției.

Avînd în vedere faptul c actuala procedur de depunere a declara Ției de venit este anevoioas pentru anumite categorii de cet eni, Ion Pris caru a punctat necesitatea ca organul fiscal s completeze i s expedieze contribuabilului declara ia veniturilor acumulate, a a-numita declara ie precompletat , care ar facilita participarea contribuabilului la acest exerci iu. Pentru implementarea acestui mecanism s-a propus elaborarea unui program cu ac iuni i termene concrete. Ion Pris caru a mai relevat necesitatea asigur rii unei calit Ți înalte a serviciilor publice online pentru realizarea tuturor planurilor autorit Ților privind dezvoltarea i îmbun t irea serviciilor de guvernare electronic .

1.4 Oamenii de afaceri, departe de a fi auziȚi de Ministerul FinanȚelor. Politica fiscal se în spre te

„Economie fără monopoluri, libertate fără privilegii”

„Politica bugetar-fiscal i vama l pentru anul 2014 este rupt de obiectivele sale de simplificare a administrarii fiscale i vama le, care ar duce la relaxarea activit ii economice i de diminuare a propor iilor de evaziune fiscal i vama l , cãt i eficientizarea utilizarii resurselor financiare publice”, consider Ion Tornea, expert IDIS Viitorul, membrul unui grup de lucru format din exper i economici i reprezentan i ai mediului de afaceri reuni i în cadrul Agendei Na ionale de Business (ANB).

Amenzi mai mari, p gi mai mari

Amenzile r mân în continuare una dintre principalele surse de acumulare de resurse la bugetul de stat. „Atunci când bugetul de stat se confrunt cu situa ii grele, banii sunt stocati din businessul privat”, sus ine Raisa Bejan, pre edintele Uniunii produc torilor de zah r, membru ANB. Astfel ceea ce pe termen scurt este o solu ie de redresare a deficitului în buzunarul public, pe termen lung încurajeaz corup ia, consider reprezentan ii businessului privat. „Legea este gândit în a a fel încât sunt cazuri în care la un control de rutin s fie aplicate mai multe amenzi. În consecin sumele pe care agentul economic trebuie s le achite la stat sub form de amenzi sunt de ordinul zecilor de mii de lei, ceea ce duce deseori la falimentarea agentului economic”, sus ine Tatiana Grinic, membru al Asocia iei Contabililor i Auditorilor Profesioni ti, coordonatoarea grupului de lucru al ANB. De exemplu, în cazul în care agentul economic nu are aparat de cas , amenda poate constitui nu 20 mii lei, conform alin. (1), ci 50 mii lei, conform alin. (1), (2), (3) i (4). De aceea i p rere este i Eugen Da co, pre edintele Uniunii Transportatorilor i Drumarilor. „Amenzile exagerate încurajeaz corup ia”, adaug Da co.

Func ionarii gre esc, agen ii economici pl tesc

Potrivit politicii bugetar-fiscale r spunderea pentru calitatea proast a controalelor fiscale sau ac iunile ilegale ale func ionarilor care efectueaz controlul fiscal o poart contribuabilii. Sunt situa ii când la un control

repetat sunt depistate gre eli la calcularea impozitului, gre eal care nu a fost depistat îns la un control anterior. Cu toate acestea, agentul economic este amendat i penalizat. „În opinia noastr , acest propunere reprezint din nou o încercare de rezolvare a problemelor organelor fiscale pe seama businessului, precum i un motiv suplimentar de amendare a companiilor având ca i scop sporirea veniturilor bugetare din amenzi”, consider Grinic. „De asemenea, deseori, amenzile i penalit ile cu caracter fiscal dep esc cu mult prejudiciul real cauzat la bugetul de stat”, adaug Raisa Bejan.

Bãta fiscal a Ministerului Finan elor

Politica fiscal propus pentru anul 2014 prevede, în esen , majorarea amenzilor i penalit ilor aplicate pentru diferite tipuri de înc lcri fiscale, în special a celor pentru neutilizarea ma inilor de cas i control. Proiectul de lege mai prevede introducerea unor amenzi pentru noi tipuri de înc lcri, toate f r vreo leg tur cauzal cu existen a inten iei de a s vâr i infrac iunea fiscal sau corespundere cu prejudiciul real cauzat, consider reprezentan ii mediului de afaceri. Toate aceste prevederi legale sunt motivate de inten ia autorit ilor de „ a cre te nivelul de conformare fiscal i educare a contribuabililor”. „Consider m c atitudinile represive în raport cu mediul de afaceri, cu accente chiar mai mari în propunerile de politic fiscal pentru anul 2014, manifestate prin majorarea valorii amenzilor i a cazurilor în care astfel de amenzi pot fi aplicate, nu pot contribui în nici un fel la atingerea scopurilor declarate de „simplificare a administrarii fiscale i vama le, relaxare a agen ilor economici în aspect de desf urare a activit ii economice, diminuare a propor iilor de evaziune fiscal i vama l ”, sus ine Tornea.

Vama, ca i Fiscul, la fel de neprietenos

Potrivit datelor Cur ii de Conturi, în prezent Serviciul Vama l se afl în litigiu cu mai mul i agen i economici, valoarea litigiilor fiind de ordinul zecilor i miilor de lei. „Adev rul e c acest organ, ca în cazul organelor

„Economie fără monopoluri, libertate fără privilegii”

fiscale, utilizează proceduri mai pu în „prietenoase” fa de mediul de afaceri,” consider autorii raportului de interven ie pe marginea politicii bugetar-fiscale. De regul , aceste ac iuni „neprietenoase”, cum ar fi amenzi i majorarea valorii m rfulor în vam , sunt contestate în instan , în condi iile în care apelarea în instan reprezint practic unica posibilitate a agen ilor economici de a se ap ra în fa a ac iunilor organelor vamale sau fiscale. „Pân la apari ia altor instrumente eficiente de rezolvare prejudiciar a litigiilor vamale i fiscale (medierea fiscal , avoca i fiscali, etc.), orice instrumente de executare silit puse la dispozi ia organelor fiscale sau vamale reprezint presiuni suplimentare asupra businessului, care nu stimuleaz dezvoltarea afacerilor în RM, ci servesc doar interesului îngust i momentan, menite s sporeasc veniturile la bugetul de stat”, se arat în raport. „Vrem o mai mare deschidere din partea autorit ilor în combaterea schemelor de corup ie la vam , scheme care de facto aduc cele mai mari prejudicii la bugetul de stat”, accentueaz Natalia Lipscaia, Asocia ia expeditorilor i brokerilor vamali.

În 7-8 ani unele ramuri ale economiei risc s dispar

Aceasta este una din temerile reprezentan ilor ramurilor agroalimentare din Republica Moldova, în contextul semn rii Acordului de liber schimb cu Uniunea European . „F r o sus inere financiar i o politica fiscal adecvat i f r o con tinentizare clar a faptului c sectorul agroalimentar este unul strategic pentru Republica Moldova, exist riscul ca în 7-8 ani unele ramuri ca: zootehnia, fructe i legume, pur i simplu s dispar ”, sus ine Alexandru Sliusari, Uniunea Produc torilor Agricoli. „În prezent nu exist nici un proiect european de sus inere a agriculturii, iar sus inerea din partea statului a produc torilor agricoli este neînsemnat , chiar mizer ”, adaug Carolina Linte, Asocia ia produc torilor de lapte. În acest context, în urm torii ani, produc torii locali vor fi necompetitivi atât pe pia a extern cât i pe cea intern , consider reprezentan ii mediului de afaceri. „În loc s ne ajute, statul în spre te politica bugetar-fiscal ”, conchide Sliusari.

1.5 Moldova a urcat 8 trepte în raportul B nci Mondiale privind mediul de afaceri i surclaseaz Rusia

Republica Moldova a urcat opt trepte în topul B nci Mondiale (BM) privind mediul de afaceri, pân pe locul 78 din 189 de ri, i surclaseaz Federa ia Rus în acest clasament, care s-a pozi ionat pe locul 92.

Fa de anul trecut, RM i-a îmbun t it performan ele la mai multe categorii. Potrivit B nci Mondiale, RM a înlesnit procedurile de înfiin are a unei firme (de pe locul 93 pe pozi ia 81), dar i procedurile pentru a ob ine credite (de pe locul 40, pe locul 13).

Pe de alt parte, ara noastr ocup cele mai proaste pozi ii în lume la capitoul ob inerea autoriza iilor de construc ie (174), accesul la electricitate (165) i la comer ul interna ional (150). ara noastr are un mediu de afaceri ceva mai prietenos decât cel din Rusia (92), China (96), Ucraina (112), Argentina (126) etc. Banca Mondial evalueaz mediul de afaceri în func ie de 10 indicatori generali: procesul de înfiin are a unei firme, ob inerea avizelor de construc ie, accesul la electricitate, înregistrarea propriet ilor imobiliare, accesul la credit, gradul de protec ie a investitorilor, taxe, comer interna ional, garan ia respect rii contractelor i procedurile de insolven .

1.6 Ministrul Economiei a prezentat Guvernului un raport privind implementarea Foii de parcurs în vederea elimin rii constrângerilor critice în calea mediului de afaceri

În efortul de accelerare a dezvolt rii unui mediu de afaceri favorabil i a unui climat investi ional stimulat, Ministerul Economiei a elaborat Foia de parcurs privind ac iunile prioritare ale Guvernului în vederea elimin rii constrângerilor critice în calea mediului de afaceri pe termen scurt, asupra creia, Valeriu Laz r a prezentat, ast zi, Guvernului raportul de progres. Potrivit ministrului Economiei, pentru trimestrul al III-lea 2013, documentul prevedea realizarea a 5 ac iuni, care in de competen a

Ministerului Economiei, în colaborare cu autoritățile publice centrale relevante, Ministerul Finanțelor, inclusiv Serviciul Vamal. Conform raportului, Ministerul Economiei a înaintat Guvernului pentru aprobare, la 23.08.2013, Proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative (Ghilotina 2+), proiect ce vizează diminuarea numărului actelor permissive și simplificarea procedurilor de eliberare a acestora. În context, Valeriu Lazăr a menționat că simplificarea și optimizarea actelor permissive va constitui o măsură eficientă de îmbunătățirea activității de întreprinzător, care va avea ca rezultat îmbunătățirea imaginii mediului de afaceri din țara noastră, reflectată în clasamentele internaționale, precum ar fi studiul Banca Mondială „Doing Business”. Totodată, ministrul a solicitat suportul în vederea urgentării promovării proiectului de lege spre aprobare de Guvern. De asemenea, în raport a fost trecut Hotărârea Guvernului nr. 778 din 04.10.2013 cu privire la unele măsuri de implementare a ghidului unic în desfășurarea activității de întreprinzător, prin intermediul căreia au fost aprobate listele actelor permissive pentru care autoritățile emitente sunt obligate să instituie ghidul unic, pentru care autorităților emitente li s-a recomandat să instituie ghidul unic și lista actelor permissive pentru care autoritățile emitente și cele solicitante sunt obligate să implementeze principiul de declarare pe propria răspundere. La finele raportării, Valeriu Lazăr și-a exprimat opinia de a-i delega Consiliului Economic pe lângă Prim-ministrul Republicii Moldova funcția de analiză și monitorizare a implementării Foii de parcurs.

1.7 Serviciul Vamal a elaborat un proiectul Hotărârii Guvernului "cu privire la vîmirea electronică a mărfurilor la export".

Acesta are ca scop perfectarea operațiunilor de import cu utilizarea procedurii electronice, care poate fi solicitată de către agentul economic importator în locul procedurii de vîmire standard (cu utilizarea suportului de hîrtie). Puteți accesa nota informativă și proiectul de hotărîre la acest link: <http://www.customs.gov.md/index.php?id=3782>

1.8 Serviciul Vamal a elaborat un proiect pentru aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de vîmire electronică a mărfurilor la import.

Acesta este elaborat în scopul simplificării procedurilor vamale aferente exportului și reducerii numărului de acte necesare pentru realizarea exportului. Puteți accesa nota informativă și proiectul de hotărîre la acest link: <http://www.customs.gov.md/index.php?id=3718>

1.9 Valeriu Lazăr: Acum e nevoie de o responsabilizare la scară națională în implementarea deciziilor de îmbunătățirea mediului de afaceri

Condițiile împrumutului Banca Mondială pentru implementarea Proiectului de ameliorare a competitivității II (PAC II) destinat îmbunătățirii mediului de afaceri, dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii și sporirii accesului acestora la finanțare a fost subiectul întrunirii din data de 7 octombrie 2013 dintre ministrul Economiei, Valeriu Lazăr și echipa Bancii Mondiale. La întrunire au fost discutate obiectivele proiectului și concepția PAC II, programul de lucru, tipul de finanțare, aranjamentele de implementare și procedurii ș.a. ”Calitatea mediului de afaceri trebuie văzută din optica performanțelor mediului privat. Acum e nevoie de o responsabilizare la scară națională a instituțiilor în îmbunătățirea mediului de afaceri și de o coordonare mai bună a politicilor la nivelul tuturor donatorilor în alocarea resurselor. Deja avem suficiente instrumente de coordonare interinstituționale, urmează să lucrăm asupra implementării pe orizontală de toate instituțiile sub responsabilitatea personală a primelor persoane din aceste instituții”, a spus Valeriu Lazăr.

1.10 Ministerul Finanțelor a perfectat proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative în partea ce încheie realizarea politicii fiscale vamale pentru anul 2014

Ministerul Finanțelor a perfectat proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative în partea ce ține de realizarea politicii fiscale și vamale pentru anul 2014, ținând cont de recomandările prezentate de părțile interesate în procesul de consultare, și l-a remis pentru expertiza juridică și expertiza anticorupție.

1.11 Emisiunea Spațiului Public la Radio Moldova, cu participarea Dnului Ion Prisăcaru, Șeful Inspectoratului Fiscal Principal de Stat.

Emisiunea Spațiului Public la Radio Moldova, cu participarea Dnului Ion Prisăcaru, Șeful Inspectoratului Fiscal Principal de Stat.

S-a vorbit despre reformarea administrării fiscale, un proiect care include două domenii importante: controlul fiscal și deservirea contribuabililor, care va avea loc prin minimizarea costurilor, lărgirea spectrului serviciilor prestate, simplificarea procedurilor și reducerea timpului de așteptare, dar și asigurarea confidențialității informației.

Corina Gaibu, expert IDIS Viitorul, a salutat inițiativa autorităților. “La momentul actual, Inspectoratul fiscal este asociat cu o instituție anevoioasă, cu proceduri greoaie. Este important ca această instituție să treacă de la represiune la consultări cu societatea. Cetățenii, dar și mediul de afaceri așteaptă de la fisc să devină un partener în activitatea lor. Trebuie să existe o comunicare constructivă și eficientă între aceste părți.”

II. Alte noutăți de interes pentru mediul de afaceri

2.1 Datoria externă totală a crescut cu 15,49 milioane de dolari

Datoria externă totală a Republicii Moldova, la sfârșitul semestrului I al anului 2013, a însumat 6 mld. 016,54 dolari SUA, majorându-se de la

începutul anului cu 15,49 mil. dolari sau 0,3%. Potrivit informațiilor acordate NOI.md de surse din cadrul Bncii Naționale a Moldovei (BNM), în ianuarie-iunie 2013, ponderea sectorului guvernamental s-a redus cu 1,5% - pînă la 1 mld. 247,2 mil. dolari, iar a BNM - cu 4,5% - pînă la 446,11 mil. dolari. Totodată, datoriile bncilor comerciale au crescut cu 8,6% și au însumat 620,21 mil. dolari. Datoriile pe termen scurt ale bncilor au crescut cu 24,1% - pînă la 201,05 mil. dolari, iar cele pe termen lung au crescut cu 2,1% - pînă la 410,16 mil. dolari. Datoria altor sectoare s-a redus cu 0,4% - pînă la 2 mld. 702,44 mil. dolari. Datoriile pe termen scurt ale altor sectoare s-au diminuat cu 1,1% - pînă la 1 mld. 692,31 mil. dolari, iar cele pe termen lung s-au majorat cu 0,7% - pînă la 1 mld. 010,12 mil. dolari. Angajamentele față de investitorii direcți au sporit cu 1,8% - pînă la 1 mld. 000,58 mil. dolari. În structura totală a datoriei externe a Republicii Moldova pe domenii, la sfârșitul primei jumătăți a anului 2013, ponderea sectorului guvernamental a fost de 20,7%, a Bncii Naționale a Moldovei - 7,4%, a bncilor comerciale - 10,3%, a altor sectoare - 44,9%. Angajamente față de investitorii străini au reprezentat 16,7% din totalul datoriei.

2.2 Banca Mondială și FMI vor evalua sectorul financiar al Moldovei

Banca Mondială și Fondul Monetar internațional (FMI) vor realiza, în perioada 17 februarie - 5 martie 2014, Programul de evaluare a sectorului financiar al Republicii Moldova (Financial Sector Assessment Program - FSAP), care va fi realizat la solicitarea autorităților de la Chișinău. Potrivit Bncii Naționale a Moldovei (BNM), scopul misiunii de evaluare este de a depista principalii factori de vulnerabilitate în sectorul financiar, de a oferi recomandări pentru depășirea problemelor și dezvoltarea de mai departe a sectorului financiar. În acest sens, în perioada 3-4 octombrie, reprezentanții Bncii Mondiale și FMI au desfășurat în Moldova o misiune de pregătire, în cadrul căreia au avut întreveneri cu reprezentanții BNM, Comisiei Naționale pentru Piața Financiară, Ministerului Finanțelor și Fondului pentru garantarea depozitelor în sistemul bancar. În timpul întrevenerilor au fost stabilite domeniile sectorului financiar care vor fi evaluate în cadrul Programului de

evaluare a sectorului financiar al Moldovei. Printre acestea se numără controlul sectorului financiar, gestionarea corporativă, administrarea anticriză, dezvoltarea pieței de capital. Programul de evaluare a sectorului financiar (FSAP) a fost inițiat în anul 1999 și reprezintă o analiză cuprinzătoare și aprofundată a sectorului financiar al unei țări. În țările aflate în curs de dezvoltare și în țările cu economii emergente evaluările din cadrul FSAP sînt efectuate de Fondul Monetar Internațional și Banca Mondială și includ două componente majore: evaluarea stabilității financiare (responsabilitatea FMI) și evaluarea dezvoltării financiare (responsabilitatea Bncii Mondiale). Ultima dată sectorul financiar al Republicii Moldova a fost evaluat în cadrul FSAP în anul 2007.

2.3 Banca Mondială prognozează o creștere economică de 5,5% pentru Moldova în 2013

Banca Mondială a revizuit prognoza de creștere economică pentru Republica Moldova. Aceasta va constitui la finele anului 5,5%. Prognoza anterioară era de 4%. Marcel Chistruga, economist la Oficiul Bncii Mondiale a menționat că noua prognoză a fost determinată de rezultate obținute în prima jumătate a anului curent.

„Creșterea economică din primul semestru, de 4,9%, este una din cele mai mari din regiune, cel puțin cu mult mai mari decât a partenerilor noștri financiari. Practic toate componentele Produsului Intern Brut au o tendință ascendentă, în special cele obținute de industria prelucrătoare și cea extractivă”, a menționat economistul, luni, în cadrul unei prezentări la Oficiul Bncii Mondiale din Chișinău. Factorul principal al creșterii economice a rămas consumul, alimentat de majorarea remitențelor și a salariilor. „În pofida creșterii relativ bune a investițiilor fixe, cu 4,5% față de 2012, ele au o performanță insuficientă pentru forma motrice a creșterii economice”, a menționat economistul. Ruslan Piontkivsky, economist de la BM, a spus că se așteaptă o accelerare a ritmului de creștere în a doua jumătate a anului 2013. Economistul a evidențiat și un ir de riscuri care

planează asupra noii prognoze. Printre acestea este vulnerabilitatea economiei Moldovei la condițiile climatice și influențele economiei globale, în special economiile țărilor UE și Federației Ruse. Experții Bncii Mondiale sunt de părere că Republica Moldova ar trebui să accelereze reformele pro-investiționale și pro-export. Este necesar ca Guvernul să-și concentreze eforturile pe trei domenii: îmbunătățirea mediului de afaceri, prin crearea condițiilor egale de concurență și reducerea costurilor afacerilor; consolidarea sectorului financiar-bancar, prin promovarea transparenței acțiunilor și îmbunătățirea accesului la finanțe și asigurarea echității în domeniul asistenței sociale. Și Ministerul Economiei a îmbunătățit recent prognoza de creștere a economiei în 2013 – până la 5,5%.

2.4 Ministerul Economiei constată o majorare de 1,5 ori a investițiilor străine directe în economia Moldovei

Ministerul Economiei al R. Moldova constată o majorare substanțială a investițiilor străine directe în economia națională, în semestrul I al anului 2013, transmite NOI.md. Potrivit serviciului de presă al Ministerului Economiei, conform datelor Direcției analiză și prognoză macroeconomică, analiza balanței de plăți pentru semestrul I al anului 2013 relevă că fluxul investițiilor străine directe în economia Moldovei au constituit 177 mil. dolari SUA, cu 16% mai mult, comparativ cu perioada similară a anului 2012.

Cea mai mare cota a acestora a fost investită în capitalul social - 51,5% (91,1 mil. dolari). În distribuția geografică a capitalului social acumulat de investitorii din țările UE le-a revenit 53,2%, celor din țările CSI - 11,1%, altor state - 35,7%. Astfel, investițiile străine directe în economia națională (în valoare netă) s-au majorat de circa 1,5 ori, comparativ cu perioada similară a anului 2012, și au constituit 3,5% în raport cu PIB-ul țării (în semestrul I al anului 2012 - 2,5%)

2.5 Producția industrială în Moldova a crescut cu 6,3%

„Economie fără monopoluri, libertate fără privilegii”

Producia întreprinderilor industriale din Moldova a crescut în ianuarie-august cu 6,3%, față de perioada respectivă a anului precedent. Potrivit Agenției "Infotag", cu referire la Biroul Național de Statistic, majorarea indicelui general de producție a fost determinată de creșterea volumului de producție în industria extractivă (cu 18,6%) și industria prelucrătoare (cu 7,3%). De asemenea, s-au înregistrat creșteri și la alte activități ale industriei: producția de mașini și aparate electrice – cu 44,5%, fabricarea băuturilor alcoolice distilate – cu 44,2%, industria metalurgică – cu 35,0%, fabricarea produselor de morțitură – cu 34,2%. În același timp, s-au înregistrat reduceri ale volumului de producție la fabricarea uleiurilor și grăsimilor vegetale și animale – cu 88,6%, la mașinile și echipamentele – cu 19,4%, la mobilele cu 17,4%, la produselor de tutun – cu 14,0%

2.6 În Moldova rata medie a dobânzii la credite a atins minimumul istoric

În Republica Moldova rata medie a dobânzii la creditele acordate în valuta națională a scăzut la un nivel istoric, în septembrie, un nou minimum istoric. Potrivit datelor Băncii Naționale a Moldovei (BNM), rata medie a dobânzii la creditele în lei, în septembrie, a constituit 11,79%, iar în valută – 7,07% anual. Minimumul istoric al ratei medii a dobânzii la creditele în lei a fost înregistrat în decembrie 2012 – 11,98%, iar în valută – în aprilie 2013, când a fost fixat la nivelul de 7,27% anual.

În septembrie 2013, rata medie a dobânzii la creditele în lei s-a redus cu 0,3 puncte procentuale (p.p.) față de luna precedentă. Rata medie a creditelor în lei pentru persoanele juridice s-a micșorat cu 0,3 p.p. și a constituit 11,34%, iar pentru persoanele fizice – s-a redus cu 0,31 p.p. – până la 13,28%. Cea mai mare rată a dobânzii, în septembrie 2013, a fost la creditele de consum în lei pentru persoanele fizice acordate pe un termen de până la o lună – 19,53% anual. Cea mai mică rată a dobânzii s-a înregistrat la creditele în lei pentru persoanele juridice, acordate pentru construcție pe un termen de la 1 până la 2 ani – 9,6% anual. Potrivit datelor BNM, în septembrie 2013, rata

medie a dobânzii la creditele în valută s-a redus cu 0,38 p.p. față de luna precedentă. Rata medie a dobânzii la creditele acordate persoanelor juridice s-a micșorat cu 0,4 p.p. și a constituit 7,05%, iar pentru persoanele fizice s-a redus cu 0,13 p.p. – până la 7,36%. Cea mai mare rată a dobânzii, în septembrie 2013, a fost la creditele în valută pentru persoanele fizice acordate pe un termen de până la o lună – 15% anual. Cea mai mică rată a dobânzii s-a înregistrat la creditele în valută pentru persoanele juridice, acordate pe un termen de la 6 până la 12 luni – 6,08% anual.

2.7 Agricultură, motorul creșterii economice. Recolta de grâu a sporit de două ori iar cea de porumb de 3,3 ori

Producția agricolă s-a majorat cu 30,2% în acest an. Creșterea se datorează, în special sporirii cu 52,3% a volumului producției vegetale pe când producția animalieră a rămas la nivelul anului precedent. Potrivit Biroului Național de Statistic, producția globală agricolă în gospodăriile de toate categoriile în ianuarie-septembrie 2013, conform estimărilor, a crescut cu 30,2% față de perioada respectivă a anului 2012. Conform datelor preliminare, recolta globală a grâului a constituit peste 995 mii tone, fiind de 2 ori mai mare. Recolta de orz a sporit de 1,8 ori și se profilează o recoltă net superioară de porumb, care încă n-a fost încheiată. Din datele existente la moment, până în prezent, la un hectar au fost recoltate în medie 34,1 chintale la hectar, ceea ce reprezintă o creștere de 3,3 ori. În același timp, recolta de floarea soarelui s-a majorat cu 90%, cea de struguri – cu 61,1% iar cea de fructe – cu 51,1%. După scăderea de anul trecut al Produsului Intern Brut cu 0,8%, determinată într-o mare parte de un an agricol nereușit, în acest an autoritățile și organizațiile internaționale precum BM și FMI prognozează o creștere economică de 5,5%. Și iarăși, un factor determinant în evoluția economiei l-a avut agricultura, care a beneficiat de un an benefic din punct de vedere climateric.

Acest material v-a fost oferit de IDIS și ANB cu sprijinul financiar din partea CIPE

Platforma comună de susținere a Agendei Naționale de Business (ANB) cuprinde reprezentanții a mai mult de 30 dintre cele mai influente și active asociații de business la nivel național și camere de comerț la nivel regional care, împreună cu comunitatea de experți, doresc să influențeze politica economică, prin participarea lor activă și transparentă în procesul decizional în domeniul reglementării activității de afaceri în Moldova.

„Economie fără monopoluri, libertate fără privilegii”